

[Kjærulff-Schmidt.]

stemt underret til landsdækkende værning i visse typer af sager. De sager, der er tale om, kræver lokalkendskab, de kræver vidneafhøringer, og det vil også være helt naturligt og rimeligt, at der ved behandlingen af disse sager bliver gode muligheder for, at mennesker, der har interesse for og berøring med sagerne, kan komme til stede i retten og overvære sagernes behandling. Derfor er det ufornuftigt at centrere afgørelserne geografisk til København, så mennesker fra Thy, Sønderjylland, Lolland, eller hvor den virksomhed nu ligger, som der er tale om, skal rejse den lange vej til København for at blive afhørt som vidner eller for at overvære sagens forløb. Vi mener, det må være bedst at holde fast ved retsplejelovens almindelige værningsbestemmelser. Derved undgås også det juridiske eller formalistiske tovtrækkeri, som de foreslåede regler vil medføre, med diskussioner om, hvorvidt særreglerne i § 23 g nu overhovedet skal finde anvendelse eller ikke finde anvendelse på bestemte sager, inden man overhovedet kommer i gang med selve sagsbehandlingen.

Lovforslaget er efter vores opfattelse en overflødig og skadelig gevækst på reglerne om domstolssystemets indretning. Vi finder heller ikke, at der er tale om nogen som helst bedre eller mere ensartet sagsbehandling, blot fordi man gør, som justitsministeren foreslår.

Endelig har vi også kritiske bemærkninger til reglerne om voteringen, men det er så teknisk, at det skal vi komme nærmere ind på under udvalgsarbejdet.

Alt i alt kan vi altså ikke anbefale lovforslaget, men vil underkaste det den kritiske drøftelse, som det fortjener i det eller de udvalg, hvor det nu vil blive nærmere behandlet.

Gudme (RV):

Som det fremgår af fremsættelsestalen, og som det er blevet sagt af tidligere ordførere, så er der jo her tale om et teknisk og proceduremæssigt forslag, som helt og fuldt er afhængigt af, hvordan det går med det hovedforslag, som tidligere har været behandlet her i tinget, og som nu er under videre bearbejdelse i arbejdsmarkedsudvalget.

Hvis dette forslag gennemføres, så kan vi godt være enige i, at der er behov for en vis form for særretter til afgørelse af disse sager. Jeg sagde »en vis form«, for vi kan næppe

være enige i, at det er den form, der er foreslået i dette lovforslag.

Det, vi først og fremmest vender os imod, er tanken om at koncentrere behandlingen i København, således at disse sager, der jo har fuldstændig lige så stor teoretisk mulighed for at opstå et hvilket som helst andet sted i landet end i Storkøbenhavn, kun skal kunne behandles dér. Vi mener, at det er at gå imod den udvikling, der hidtil har været. Tidligere var der en tilbøjelighed til, at et meget stort sagsområde, nemlig skattesagerne, skulle behandles alene i København. Det medførte, at folk på dette som på andre områder måtte rejse fra provinsens fjerneste egne til København for at kunne få dette specialområde behandlet. Det er der nu brudt med, således at skattesager lige så fuldt kan behandles ved vestre som ved østre landsret.

Det er vel sandsynligt, at antallet af sager efter denne bestemmelse vil blive talmæssigt langt mindre end skattesagernes, men det er jo på forhånd umuligt at bedømme, hvilket antal sager der vil kunne blive tale om, og det er på forhånd overordentlig sandsynligt, at når sagerne kommer, bliver det sager med en ret omfattende bevisførelse.

Sager med en ret omfattende bevisførelse betyder, at mange mennesker skal rejse langt, hvis alle de sager skal behandles i København. Derfor var det på forhånd naturligere at spørge, hvis vi skal have særdomstole for disse sager, og det er vi i princippet indstillet på, om det så ikke var bedre at sætte disse særdomstole, hvor sagerne er. Det vil altså i givet fald sige at lade de sagkyndige dommere rejse, i stedet for at sagens parter og vidnerne skal rejse. Det forekommer naturligere, at man lader Muhamed komme til bjerget, i stedet for at bjerget skal komme til Muhamed.

Derfor vil vi gerne, når det overhovedet bliver aktuelt – det forudsætter jo, at man kommer videre med sagens behandling i arbejdsmarkedsudvalget – have lejlighed til at drøfte med justitsministeren, om man ikke kan udforme det på en mere hensigtsmæssig måde, således at det bliver sagkundskaben, der rejser, og parterne bliver dér, hvor de hører hjemme. Men det må vi komme tilbage til, når tiden er moden dertil. Det forudsætter en tilkendegivelse fra arbejdsmarkedsudvalget om, at man dér er ved at afslutte behandlingen af lovforslaget med den følge, at der overhovedet bliver brug for særlige domstole.